

Piše: Igor Isailović

Buduća privredna kretanja

Revolucionarna privredna dostignuća iz prošlosti danas su de fakto postala deo privredne svakodnevice. Promene u privrednom sistemu, privredni rast jedne zemlje ili krah određenih ekonomija postaju toliko radikalni i nepredvidivi da niko ne može sagledati strukturu Svetske privrede ni za narednu deceniju kamoli za naredni vek. Ekonomija i privreda spajaju nespojivo i razdvajaju nerazdvojivo. Temelj današnjih integracija i dezintegracija predstvaljaju privredna kretanja i tempo koji diktiraju velike svetske privrede. Naime, tendencija je da se tržišta ukрупnjavaju te mali privrednici nestaju. Nove tendencije nameću želju manjim ekonomijama da se udružuju i stvaraju jedinstveno tržište za privrednike svojih zemalja.

Digitalizacija je stvorila nepredvidive mogućnosti za sve korisnike ovih usluga, budući da je drastično olakšala poslovanje ali i ukinula mnogo radnih mesta. Robotika je snizila cene proizvoda i ukinula dosta radnih mesta za radnike sa nižom stručnom spremom.

Privredna kretanja su toliko dinamična da nijedna branša ne može opstati ukoliko se ne prate trendovi današnje privrede.

Vozila bez vozača, pametni gradovi, pametne kuće, bezgotovinska plaćanja kao pravilo, iskorišćavanje obnovljivih izvora energije, digitalizacija jeste nešto što nas čeka već sutra. Toliko su to revolucionarna ostvarenja i toliko brzo dolaze da se mi sigurno ne možemo ni psihički pripremiti za toliko radikalne promene.

Što pre sagledamo šta nas čeka u narednom periodu, pre ćemo uspeti da se usmerimo u pravom smeru.

Ukoliko posmatramo mikroekonomska kretanja u našoj zemlji moramo se osvrnuti na najveće nosioce rasta BDP-a.

Građevinska industrija je generator pozitivnih privrednih kretanja u našoj zemlji budući da su u pitanju najizdašniji prihodi te da ova industrija upošljava najveći broj zaposlenih u bilo kojoj zemlji pa i u našoj. Samo u poslednje tri godine, Beograd je postao bogatiji za više od 2.000.000 novih kvadratnih metara stambeno-poslovnog prostora. Iz projekta u projekat ponude su sve kvalitetnije i raznovrsnije. Ponuda,

pored stambenog prostora, danas sadrži i prateće sadržaje karakteristične za turističke rizorte. Ovaj pozitivni trend postaje pravilo a investitori se utrkuju ko će imati bolju ponudu pratećih sadržaja. Ukoliko se ugledamo na druge zemlje koje su u prethodnom periodu imale privredni rast u ovoj branši, shvatićemo koje su neophodne promene u budućnosti. Velika ponuda nekretnina, kakvu do sada nikada nismo zabeležili, sigurno će vrlo brzo dostići svoj zenit. Kao što svako brdo ima svoju nizbrdicu kada se stigne do vrha, tako moramo posmatrati i ovaj fenomen. Da bi brdo bilo što veće moramo stvoriti određene predušlove, poput onih u drugim zemljama, koji ovaj trend održavaju već par decenija.

Digitalizacija ne sme biti zanemarena jer je to budućnost svih privrednih tokova i naše zemlje i ostalih zemalja u svetu. Naime, digitalizacija će biti toliko brza da će već sutra zameniti osnovne životne navike.

Restauracija spomenika kulture, izgradnja stadiona, rekonstrukcija parkova, kulturni centri, kulturne manifestacije, izgradnja i renoviranje infrastrukture, novi putevi, biciklističke staze, turističke atrakcije, veće plate, bolji sistem obrazovanja, vladavina prava, ekonomski pasoši, efikasna uprava, sistem javnog prevoza jesu predušlovi za totalni uspeh ove industrije kao generatora pozitivnih privrednih kretanja.

Izgradnja puteva, infrastrukture, kapitalnih projekata iz oblasti nekretnina, digitalizacija uprave i pojednostavljenje procedura, jeftiniji krediti, investicioni fondovi u oblasti nekretnina su samo neke od pozitivnih promena u Srbiji koje su za posledicu imale konstantan privredni rast i veći BDP iz godine u godinu.

Ovaj rast jeste pitanje od nacionalnog značaja i tu ne bi smelo biti politikanstva, jer politikanstvo po ovom pitanju jeste rak rana naše privrede koja je u prethodnom periodu prošla i tornada i orkane.

Digitalizacija ne sme biti zanemarena jer je to budućnost svih privrednih tokova i naše zemlje i ostalih zemalja u svetu. Naime, digitalizacija će biti toliko brza da će već sutra zameniti osnovne životne navike.

Kupovina preko interneta, elektronski potpis, dostupnost informacija svih vrsta, upravljanje raznim vozilima, robotikom, opremom, veštačka inteligencija biće svakodnevnica. Većina radnih mesta biće uki-

nuta za svagda. Da li je bilo ko mogao da veruje do pre samo 10 godina da ni u jednoj zemlji sveta neće postojati video klubovi? Da li je bilo ko mogao da veruje da će katastarski i svi ostali podaci biti toliko dostupni. Da će bezgotovinsko plaćanje biti toliko učestalo? U Skandinavskim zemljama je, naime, bezgotovinsko plaćanje pravilo a gotovinsko izuzetak. Danas je teško poverovati u budućnost bez prodavnica, ali plašim se da će internet prodaja biti pravilo a kupovina u prodavnicama izuzetak.

Vredelo bi dobro razmisliti šta nas sve čeka, a to je posebno bitno za sve one koji studiraju i planiraju svoju buduću profesiju. ▢

Igor Isailović, advokat